

علی ربیعی در پاسخ به سؤال «شرق»: تعاملات دولت و مجلس در حال سامان گرفتن است

گروه سیاست: سخنگوی دولت در نشست خبر این هفته خود با بیان اینکه مسئله کرونا مسئله اصلی ما در دولت است، گفت: «تمام گزارشات حاکی از این است که در تجمعات متأسفانه مراعات نمی‌شود و تصمیمات سخت‌تری در این زمینه...»

صفحه ۲

چهارشنبه ۲۵ تیر ۱۳۹۹ • ۲۳ ذی‌القعدة ۱۴۴۱ • ۱۵ جولای ۲۰۲۰

غلامحسین اسماعیلی خبرداد

امکان تغییر احکام اعدام حوادث آبان ۹۸

گروه سیاست: نشست خبری سخنگوی قوه قضائیه در حالی روز گذشته برگزار شد که با خبرهای مهمی مانند اعدام یک جاسوس وزارت دفاع، صدور حکم دادگاه بدوی مهدی جهانگیری و احتمال تغییر حکم اعدام سه نفر از بازداشتی‌های اعتراضات آبان همراه بود...

صفحه ۳

سال هفدهم • شماره ۳۷۶۷ • موقتا ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

سرمقاله

تعارض منافع و بهره‌وری در ایران

اسفندیار جهانگرد. استاد دانشکده اقتصاد علامه

بهره‌وری مقوله‌ای است که در کشورهای پیشستاز توسعه قدمتی طولانی دارد، ولی در سال ۱۳۴۴ وارد ادبیات ایران شد؛ یعنی با وقفه‌ای طولانی که باز هم تعطیل شد و با درخواست عضویت مجدد ایران در APO در سال ۱۳۶۷ وارد ادبیات رسمی کشور شد؛ به گونه‌ای که از زمان برنامه دوم توسعه به شکل رسمی در قوانین و اسناد کشور به‌عنوان یک مطالبه قانونی مطرح شده است. اما کماکان سواي نحوه ورود و مطالبه‌گری آن، عایدی چندانی از این حیث نصیب کشور نشده است و قوانین، آداب و رفتار حقوقی کلان کشور ایران با این مقوله ارتباط معنی‌داری پیدا نکرده است. از باب اهمیت این موضوع، پل کروکمن، نویلست اقتصاد، بیان می‌کند که «بهره‌وری همه‌چیز نیست اما در بلندمدت تقریباً همه‌چیز است». اگر این نقل‌قول، جدی گرفته شود، آن‌گاه باید برای آینده اقتصاد ایران نگران بود؛ چه‌بسا این آینده نه‌چندان روشن، سال‌هاست فرارسیده است. چراکه شاخص بهره‌وری کل عوامل تولید ایران از ۴۰۹۹ در سال ۱۳۴۸ به ۱۰۰۸۳ در سال ۱۳۹۶ رسیده و در سال‌های اخیر هم این رقم افت بیشتری کرده است. در این زمینه بهره‌وری اکثر عوامل تولید ایران بسیار نوسانی و در قیاس جهانی در سطح بسیار پایینی است. عوامل متعددی در وقوع این عملکرد دخیل بودند اما در این نوشتار دنبال استدلال در ارتباط با تعارض منافع و بهره‌وری هستیم که خیلی به آن پرداخته نشده است. در بیشتر کشورها انتظارات فزاینده‌ای از طرف شهروندان عادی، صاحبان حرف و مشاغل و جامعه مدنی وجود دارد که دولت‌ها باید استانداردهای باکیفیتی را در خدمات ملکی، نهادهای عمومی، خدمات عمومی، شرکت‌های تحت کنترل دولت و خود دولت ارائه دهند. اما در این زمینه، تضاد منافع در اشکال مختلف باید در کار روزمره کسانی که هر موقعیتی از ایجاد اعتماد در جامعه را در اختیار دارند، مورد توجه ویژه قرار گیرد. تضاد منافع در بخش دولتی اهمیت ویژه‌ای دارد، زیرا اگر به‌درستی تشخیص داده و کنترل نشود، می‌تواند تمامیت اساسی مسئولان، تصمیمات، کارگزاران و دولت‌ها را تضعیف کند. این مسئله در بخش عمومی برای اشاره به استفاده صحیح از بودجه، منابع تولید، دارایی‌ها و قدرت برای اهداف رسمی که برای اهداف نهادی در دستگاه‌های دولتی نظر گرفته شده است، استفاده می‌شود. از این نظر، برعکس آن «فساد» یا «سوءاستفاده» یا «بهره‌وری پایین» است. تضاد منافع هم ساده و هم پیچیده است؛ در بخش دولتی تضاد منافع ایجاد می‌شود که یک مقام دولتی دارای منافع یا ظرفیت‌های خصوصی در جامعه است که می‌تواند به‌درستی بر عملکرد وظایف و مسئولیت‌های رسمی خود در دولت تأثیر بگذارد. ایجاد چارچوب‌های مؤثر در سیاست برای کنترل مداخلات می‌تواند یک کار پیچیده باشد که هدف این نوشتار نیست. برای حل‌وفصل یک تضاد، لازم است که حقایق روشن شود، قانون و سیاست مربوطه به‌کار گرفته شود و بین موقعیت‌های مختلف تمایز قائل شود. این امر مستلزم مهارت فنی و درک بسیاری از موضوعاتی است که معمولاً درگیر آن هستند. اکثر مردم نسبت به این حوزه از موضوعات بخش دولتی بی‌تکلیف هستند. اما شناسایی و حل‌وفصل موقعیت‌های تضاد منافع برای حکمرانی خوب و حفظ اعتماد به نهادهای عمومی و کارایی و بهره‌وری اقتصاد بسیار مهم است. اشکال جدید مشارکت دولت-بخش خصوصی و افزایش مشارکت دولت‌ها با جامعه مدنی، به معنای این است که تضاد منافع شکل‌های جدیدی به وجود می‌آورد و چالش‌های جدیدی را برای سیاست‌گذاران و مدیران عمومی به وجود می‌آورد.

ادامه در صفحه ۲

تیترا

شبکه هزاردستان مدیران پنهان

صفحه ۵

محمدرضا عارف:

نه از اصلاح‌طلبی عبور می‌کنیم، نه از آن عقب می‌نشینیم

صفحه ۳

کروناي خانوادگی

قائم‌مقام وزارت بهداشت:

۹۲ درصد موارد ابتلای ویروس در مراسم‌ها و دورهمی‌های خانواده‌ها رخ داده است

صفحه ۹

یک کتاب

دونیوسنده

همنوايي شبانه ارکستر چوب‌های رضا قاسمی به‌روایت احمد غلامی و سعید رضوانی تسویه حساب سیاسی با سیاست

صفحه ۶

حرف اول

فرار مالیاتی علیه توسعه

علی‌اکبر نیکوآقبال. دانشیار دانشگاه تهران

در یادداشت دیروز، به بخشی از موانع توسعه در ایران پرداخته شد. امروز حوزه مالیاتی را بررسی می‌کنم.

الف ۴. در ایران سهم مالیات مستقیم از کل درآمدهای مالیاتی دولت بسیار پایین است؛ از علل و عوامل آن می‌توان این موارد را برشمرد: فرار مالیاتی به روش‌های مختلف مانند سهم بالای اقتصاد زیرزمینی که بین ۲۰ تا ۴۰ درصد تولید ناخالص ملی برآورد شده است، پرداخت‌نشدن مالیات اکثریتی از نهادها، بنیادها و شرکت‌های حکومتی که قانوناً از پرداخت مالیات معاف شده‌اند!

«در نظام مالیاتی ایران هنوز روش سنتی تشخیص و وصول اجرا می‌شود که از نتایج آن رواج‌یافتن فرهنگ چانه‌زنی بین مودی و مأمور مالیاتی، ایجاد فساد مالی در نظام مالیاتی، امکان استفاده غیرقانونی از اختیارات اداری و قانونی از سوی برخی مأموران مالیاتی و همچنین عدم تشخیص مناسب و دقیق مالیات و به تبع آن عدم تمکین مناسب مالیاتی از سوی مؤدیان، افزایش تعداد اعتراضات و تأخیر در وصول مالیات است.»

الف ۵. به این ترتیب، از یک طرف امکان دسترسی و شناسایی مؤدیان مالیاتی در اقتصاد زیرزمینی فراهم نشده است و از طرف دیگر، امکان ورود و خروج کالا از مجاری غیررسمی و غیرقابل کنترل (قاچاق) و همچنین ورود کالا از مجاری رسمی بدون پرداخت حقوق گمرکی به دولت از طریق زدودن، رشوه و زیرمیزی موجب کاهش و حتی سقوط درآمدهای مالیاتی و گمرکی دولت شده‌ای می‌شود. این فرایندها سد و مانعی جدی برای انجام وظایف مهم و اساسی دولت در امور حیاتی و زیربنایی را به همراه می‌آورد که علل و عوامل اساسی آن را از طریق بزرگ‌ترین قانون رفتارشناسی و مدیریت به طور مختصر تشریح می‌کنم:

الف ۶. مایکل لوبوف در کتاب «بزرگ‌ترین اصل مدیریت در دنیا»، ترجمه ایران نژاد پاریزی در آخرین جمله‌ای با حاصل کلام در کتاب خود نوشته است: «هرکسی زمانی بهتر کار می‌کند که آن کار نفعی برایش داشته باشد». به زبان ساده اگر تولیدکنندگان صنعتی ببنیند سودی در قبال تلاش صنعتی به هر دلیلی مانند پرداخت مالیات به دست نمی‌آورند و برعکس در تجارت زیرزمینی، واسطه‌گری، سفته‌بازی، فعالیت‌های رانتی و حتی جابه‌جایی کالا و قاچاق بنزین و امثال آن سودهای هنگفتی می‌برند، طبق این قانون، فعالیت کم‌سود قبلی را رها و کار پرسود و پردرآمد را پیشه می‌کنند.

ادامه در صفحه ۲

بازپرس پرونده آنتونف ۱۴۰ در گفت‌وگو با «شرق» خبر داد

دست‌کاری در پرونده سقوط

قرار جلب مدیر دفتر بررسی سوانح سازمان هواپیمایی کشوری صادر شد

شکوفه حبیب‌زاده: سقوط هواپیمای آنتونف ۱۴۰ شرکت هواپیمایی سپاهان به پرواز شماره ۵۹۱۶ تهران-طیس در ۱۹ مرداد ۱۳۹۳ کمی نمانده تا شش‌ساله شود اما هنوز هم پرونده آن در دستگاه قضایی باز است و شاکیان نگران از روندی که در دادگاه کارکنان دولت شعبه ۱۰۵۸ پیگیری می‌شود، در انتظار رسیدگی عادلانه به این پرونده، در التهاب به‌سر می‌برند. کمی پس از وقوع این سانحه ناگوار که منجر به کشته‌شدن ۴۰ نفر و مصدومیت هشت نفر شد، پرونده‌ای در

مشروح گزارش در صفحه ۴

گفت‌وگو با مهدی ذاکریان درباره تحولات آمریکا ترامپ در انتخابات تنها نمی‌ماند

شرق بررسی می‌کند انتخابات ۲۰۲۰ آمریکا

صفحه ۸

یادداشت

الزام بازتعریف گردشگری در پساکرونا

حسن تهری: اده انصاری فعال حوزه گردشگری

بسته‌اند. حدود ۲۱ درصد (۴۴ مقصد) ممنوعیت سفر را برای مسافرانی که از بعضی از مقصدها تحت تأثیر کووید ۱۹ قرار گرفته‌اند، معرفی کرده‌اند. حدود ۲۷ درصد (۵۶ مقصد) پروازهای بین‌المللی یا بومی را به مقصدها متوقف کرده‌اند. پیش‌بینی‌ها از از بین‌رفتن یک میلیون فرصت شغلی و بی‌کاری صدمیلیون نفر در بخش سفر و گردشگری در جهان، بیش از ۶۳ میلیون ضرر شغلی در منطقه آسیا و اقیانوسیه، لغو یا به‌تأخیرافتادن رویدادهایی مانند نمایشگاه گردشگری برلین و بازی‌های المپیک حکایت دارد. پس از قرن‌بینه‌های خانگی و کنترل بیماری به شیوه‌های مختلف در تمام دنیا اهمیت تفریح و سفر بیش از گذشته آشکار شد و دولتمردان و حتی خود گردشگران سعی کردند بعد از به‌آرامش‌رسیدن کشورها در کنترل بیماری کووید ۱۹ به این بخش مهم از زندگی که اهمیت آن به‌وفور در تمام جهانیان مشاهده شد، راه‌حلی برای سفر ارائه کنند. سازمان جهانی گردشگری در بحران کووید ۱۹ هم‌صدا با سازمان جهانی بهداشت جهانی، با ایجاد پویش «فردا سفر کنید»، خواستار مسئولیت‌پذیری بین‌المللی و مشترک در میان صنعت گردشگری در مواجهه با شیوع ویروس کرونا شد. این سازمان هدف از برپایی این پویش را کشف فرهنگ‌های گوناگون، تمرین اتحاد و احترام به یکدیگر، مراقبت از محیط زیست، تداوم یادگیری، توسعه و پایداری و ایجاد فرصت‌ها برای همگان اعلام کرده است. هشک «فردا سفر کنید» در واقع پاسخ سازمان جهانی گردشگری به بحران کنونی بود که بر ارزش‌های دیرینه این نهاد تاکید می‌کرد.

ادامه در صفحه ۹

یادداشت

جنگ با غول فساد و ناکارآمدی

حمید شجاعی تحلیلگر مسائل اداری و مدرس دانشگاه

فساد یکی از چالش‌های مهم دنیای امروز است و اغلب نظام‌ها اعم از دموکراتیک و غیردموکراتیک با آن مواجه‌اند. این غده بدخیم مانند مورینه نظام اقتصادی و اجتماعی را از درون پوک و تهی می‌کند و باعث افزایش هزینه‌های معاملاتی و ناامنی اقتصادی و اجتماعی می‌شود. هرچند فساد دارای ماهیتی چندبعدی و اغلب ناشی‌است و ارزیابی کار رسیدگی به اتهامات و محاکمه یک فرد، گروه و باند به اتمام نرسیده، فرد یا گروه بعدی شناسایی و پیچیده، چندبعدی و اغلب ناشی‌است و ارزیابی نمی‌شود. پرونده‌ای دیگر باز می‌شود و این روند ادامه می‌یابد. به‌همین دلیل به نظر می‌رسد شیوه کنونی برخورد و رسیدگی به فساد از کارآمدی لازم برخوردار نباشد و همان‌طور که در شاخص ادراک از فساد نمودار است، نتوانسته است افکار عمومی را قانع کند. فساد رابطه مستقیمی با سطح نسبی ثروت یک کشور، حکمرانی و سرمایه اجتماعی دارد. در صورت فراهم‌شدن این سه عامل در کنار هم و تهیه، طراحی و اجرای یک برنامه عمل مناسب و کارآمد، می‌توان انتظار حل ریشه‌ای آن را به‌عنوان یک پدیده مذبوم و مخرب داشت. تاکنون روش و استراتژی رسمی در مبارزه با فساد براساس شیوه‌های سنتی و معطوف به برخورد قانونی و کیفری یا «اشخاص» به‌جای اصلاح و موقعیت بخش خصوصی تهیه می‌کند. براساس گزارش این سازمان، در سال ۲۰۱۹ ایران در شاخص «ادراک از فساد» رتبه ۱۴۶ از میان ۱۸۰ کشور را به خود اختصاص داده و در مقایسه با سال ۲۰۱۸ هشت پله

ادامه در صفحه ۲

خبر به وقت شرق

هر شب در کانال تلگرامی شرق @sharghdaily

بازگشت همه بسوی اوست

بدینوسیله از مهر و لطف و همفکری سروران گران‌قدر و عالی‌جاه و معزز در فقدان پدر عزیزمان و بزرگ‌خاندان و ریاست ایل بزرگ‌مان ستاره دانش و منش و فرهنگمان

مرحوم حاج خسرو شهریور سپاسگزاری و قدرشناسی می‌کنیم. امیدواریم در شادی‌هایتان جبران محبت و زحمت کنیم. روح درگذشتگانتان قرین رحمت واسعه الهی و جان و خانواده عزیزتان از بلا دور باشد.

سیاوش شهریور